

Na osnovu člana VI (2). Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», broj 49/06) i člana 82. Statuta Općine Sanski Most (Sl.glasnik općine Sanski Most broj 6/00 i 2/04), Općinsko vijeće na 42. sjednici održanoj dana 03.04.2008 godine, usvojilo je:

S T A T U T OPĆINE SANSKI MOST

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Statutom, uređuje se samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave, organi, međusobni odnosi organa, mjesna samouprava, neposredno učestvovanje građana u odlučivanju, finansiranje i imovina, propisi i drugi akti, javnost rada, suradnja jedinica lokalne samouprave, odnosi i suradnja sa federalnim i kantonalnim vlastima, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Općine Sanski Most.

Član 2.

Općina Sanski Most je jedinica lokalne samouprave sa pravima i obavezama utvrđenim ustavom i zakonom.

Općina Sanski Most je pravno lice.

Član 3.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Općina će poštovati temeljna prava i slobode svakog svoga građanina i konstitutivnih naroda: Bošnjaka, Hrvata i Srba zajedno sa ostalim, te će osigurati u najvećoj mogućoj mjeri njihovu zastupljenost u skladu sa članom IX 11. a. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Tom cilju Općina će osigurati jednaka prava i zalagati se za jednake životne uvjete svih svojih građana, uvažavajući nacionalni, vjerski i kulturni identitet i podsticat će njihov miroljubivi suživot.

II – STATUSNA OBILJEŽJA OPĆINE

Član 4.

Naziv općine je: Općina/Opština Sanski Most.

Sjedište Općine je: Sanski Most, Ul. Banjalučka br.3.

Član 5.

Područje općine je dio državnog teritorija Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, a u sastavu je Unsko-sanskog kantona.

Član 6.

Granice područja Općine idu katastarskim granicama naseljenih mjesta koja ulaze u sastav Općine u skladu sa zakonom i drugim propisima kojim se određuju naseljena mjesta. Granice Općine ucrtane su u katastarskom operatu koji se nalazi i čuva u Općini.

Član 7.

Područje Općine, njen naziv i sjedište mogu se izmijeniti u skladu sa zakonom, ovim Statutom i drugim propisima.

Član 8.

Općina ima grb, zastavu i pečat.

Član 9.

Opis grba i zastave utvrđuju se odlukom Općinskog vijeća. Upotreba grba i zastave uređuje se odlukom Općinskog vijeća.

Član 10.

Pečat Općine je okruglog oblika čija veličina, sadržaj i način upotrebe se uređuje posebnim propisima.

Član 11.

Dan Općine je 10 oktobar.
Način obilježavanja dana Općine uređuje se odlukom Vijeća.
Povodom dana Općine dodjeljuju se općinska priznanja što se uređuje odlukom Vijeća.

Član 12.

Službeni jezici u Općini su: bosanski, hrvatski i srpski jezik.
Službena pisma su latinica i ćirilica.

III - SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE

Član 13.

Općina samostalno odlučuje o poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih organa.

Član 14.

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, i to naročito poslove koji se odnose na:

- osiguranje i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda,
- donošenje Budžeta Općine
- donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uvjeta za privredni razvoj i zapošljavanje,
- utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline,
- donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje,
- utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje,
- utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara,
- utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem,

- utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine,
 - utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih na osnovu njihovog korištenja,
 - upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture:
 - vodosnabdijevanje, odvođenje i prerada otpadnih voda,
 - prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada,
 - održavanje javne čistoće,
 - održavanje lokalnih grebalja/grobalja,
 - lokalni putevi i mostovi,
 - ulična rasvjeta,
 - javna parkirališta,
 - parkovi,
 - organiziranje i unapređenje lokalnog javnog prijevoza,
 - utvrđivanje politike predškolskog obrazovanja, unapređenje mreže ustanova, te upravljanje i finansiranje javnih ustanova predškolskog obrazovanja,
 - osnivanje, upravljanje, finansiranje i unapređenje ustanova osnovnog obrazovanja,
 - osnivanje, upravljanje, unapređenje i finansiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i sporta,
 - ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i sporta, te osiguranje finansijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima Općine,
 - analiza stanja javnog reda i mira, sigurnosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema nadležnim organima za ova pitanja,
 - organiziranje, provođenje i odgovornost za mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa,
 - uspostavljanje i vršenje inspekcijuskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti Općine,
 - donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti Općine,
 - raspisivanje referenduma za područje Općine,
 - raspisivanje javnog zajma i odlučivanje o zaduženju Općine,
 - preduzimanje mjera za osiguranje higijene i zdravlja,
 - osiguravanje uvjeta rada lokalnih radio i TV stanica u skladu sa zakonom,
 - osigurava i vodi evidencije o ličnim stanjima građana i biračkim spiskovima,
 - obavlja poslove iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama,
 - organizuje efikasnu lokalnu upravu prilagođenu lokalnim potrebama, te obavlja upravne poslove iz svoje nadležnosti,
 - uspostavlja organizaciju mjesne samouprave,
 - donosi programe mjera radi postizanja jednakosti spolova, te osigurava vođenje statističkih podataka i informacija razvrstanih po spolu,
 - brine o zaštiti životinja,
 - zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša i
 - zaštitu potrošača.
- Općina se bavi i drugim poslovima od lokalnog značaja koji nisu isključeni iz njene nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti, a tiču se:
- podsticanja primjene djelotvornih mjera radi zaštite životnog standarda i zbrinjavanja socijalno ugroženih lica,
 - brige o potrebama i interesima penzionera umirovljenika i lica starije životne dobi,
 - njegovanja tradicionalnih vrijednosti, njihovog unapređenja, a među njima naročito onih vezanih uz kulturno naslijeđe prostora Općine,

- poduzima mjere na očuvanju prirodne baštine, te historijskog, kulturnog i graditeljskog nasljeđa,
- u okviru propisanih uvjeta sudjeluje u aktivnostima udruženja građana,
- te obavlja i druge poslove koji su od interesa za građane Općine te njen privredni, društveni, kulturni i socijalni napredak.

Član 15.

Općina pored vlastitih nadležnosti izvršava i poslove federalnih i kantonalnih vlasti koje joj te vlasti povjere u skladu sa zakonom, pri čemu će se voditi računa o principu supsidijarnosti i sposobnosti Općine da te poslove efikasno obavlja.

Izvršavanje nadležnosti iz prethodnog stava ovisi od nivoa dodijeljenih, odnosno, ustupljenih sredstava za izvršavanje tih nadležnosti.

IV - ORGANI OPĆINE

Član 16.

Organi Općine su:

1. Općinsko vijeće i
2. Općinski/a načelnik/ca

Član 17.

Ovlaštenja i obaveze koje proizilaze iz samoupravnog djelokruga Općine podijeljene su između predstavničkog organa Općinskog vijeća i izvršnog organa Općinskog/e načelnika/ce.

Ako zakonom ili drugim propisom nije jasno određeno koji je organ nadležan za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, svi poslovi i zadaci što se odnose na uređivanje odnosa iz samoupravnog djelokruga Općine (normativne naravi) u nadležnosti su Općinskog vijeća, a svi izvršni poslovi i zadaci u nadležnosti su Općinskog/e načelnika/ce.

Ako se radi o izvršnim poslovima, a nije određena nadležnost za njihovo obavljanje, nadležna je služba koju ovlasti Općinski/a načelnik/ca.

1. OPĆINSKO VIJEĆE

Član 18.

Općinsko vijeće je predstavnički organ građana Općine i organ lokalne samouprave izabran na temelju općeg biračkog prava na neposrednim izborima tajnim glasanjem na način određen zakonom.

Općinsko vijeće donosi opće akte i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine te obavlja druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim statutom.

Općinsko vijeće ima 31 (tridesetjednog) vijećnika.

Općinsko vijeće se konstituira izborom predsjedavajuće/g Općinskog vijeća na prvoj sjednici na kojoj je prisutna većina općinskih vijećnika.

Član 19.

Vijećnik/ca vrši svoje dužnosti prema svom slobodnom uvjerenju, a na dobrobit svih građana Općine.

Vijećnik/ca se u javnom životu treba ponašati u skladu sa Etičkim kodeksom vijećnika koji donosi vijeće.

Vijećnik/ca odgovara za ustavnost i zakonitost akata koje donosi Općinsko vijeće.

Član 20.

Mandat vijećnika/ce je četiri godine.

Mandat vijećnika/ce prestaje u slučajevima utvrđenim Izbornim zakonom BiH.

Općinski/a vijećnik/ca dužan je podnijeti ostavku na svaku od nespojivih funkcija u skladu sa posebnim zakonom, prije preuzimanja mandata vijećnika.

Općinsko vijeće će donijeti odluku o prestanku mandata zbog sukoba interesa općinskom/oj vijećniku/ci koji za vrijeme trajanja mandata prihvati obavljanje dužnosti koja se prema odredbama posebnog zakona smatra nespojivom.

Član 21.

Općinski vijećnici imaju, u skladu sa općinskom odlukom, pravo na naknadu i naknadu troškova, koji su nastali u vezi sa radom u Općinskom vijeću.

Član 22.

U vršenju svoje dužnosti, vijećnik/ca ima pravo naročito:

- predlagati Općinskom vijeću donošenje odluka i drugih akata te razmatranje pojedinih pitanja iz njegova djelokruga,
- izjašnjavati se o svim pitanjima koja su na dnevnom redu Općinskog vijeća,
- biti birani u radna tijela Općinskog vijeća,
- postavljati pitanja Općinskom/oj načelniku/ci, općinskim službama, javnim ustanovama i preduzećima čiji je osnivač Općina ili obavljaju poslove od javnog interesa a imaju sjedište u Općini,
- tražiti i dobivati podatke od organa Općine i drugih općinskih pravnih subjekata, te koristiti se njihovim stručnim i tehničkim uslugama potrebnim za obavljanje poslova općinskog/e vijećnika/ce,
- kroz pokretanje rasprava i inicijativa brinuti se o ostvarivanju potreba građana, mjesnih zajednica i Općine.

Član 23.

Ostala prava i dužnosti općinskih vijećnika utvrđuju se Poslovníkom.

Član 24.

Općinsko vijeće u okviru svoje nadležnosti:

1. donosi Statut Općine dvotrećinskom većinom glasova;
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine;
3. donosi Budžet Općine, godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta kao i odluku o privremenom finansiranju u skladu sa zakonom;
4. utvrđuje općinsku politiku u okviru nadležnosti Općine i prati njeno ostvarivanje;
5. donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje;
6. donosi propise o porezima, taksama, naknadama i doprinosima Općine u skladu sa zakonom;
7. donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom Općine;

8. donosi odluke o zaduživanju Općine, o raspisivanju javnog zajma i davanju jamstva u skladu sa zakonom;
9. donosi programe uređenja gradskog građevinskog zemljiša;
10. donosi plan korištenja javnih površina;
11. donosi odluke o organizaciji mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i naseljenih mjesta;
12. donosi odluke o udruživanju Općine u saveze i druge oblike organizovanja, te o trajnom uspostavljanju prijateljske i druge suradnje s lokalnim i regionalnim zajednicama drugih država;
13. donosi odluke o proglašenju praznika Općine;
14. donosi odluke o priznanjima i nagradama Općine;
15. donosi odluke o raspisivanju referendumu i sazivanju zborova mjesnih zajednica;
16. bira i razrješava predsjedavajućeg/u i zamjenika predsjedavajuće/g Općinskog vijeća;
17. osniva radna tijela Općinskog vijeća te bira i razrješava njihove članove;
18. imenuje, bira i razrješava druge osobe određene zakonom, Statutom i odlukama, te daje saglasnost na imenovanja, izbor i razrješenja kada je to propisano;
19. osniva stručnu službu Općinskog vijeća;
20. osniva preduzeća i ustanove i druga pravna lica za obavljanje komunalnih, društvenih, privrednih i drugih djelatnosti od interesa za Općinu, te odlučuje o njihovim statusnim promjenama u skladu sa zakonom;
21. odlučuje o prestanku ustanova i drugih pravnih lica u skladu sa zakonom;
22. odlučuje o prijenosu i preuzimanju osnivačkih prava u skladu sa Statutom;
23. razmatra godišnji izvještaj o provođenju općinske politike i aktivnostima Općinskog/e načelnika/ce;
24. pokreće i razmatra inicijativu za pokretanje postupka opoziva Općinskog/e načelnika/ce i donosi odluke o pokretanju postupka opoziva Općinskog/e načelnika/ce;
25. ocjenjuje rad ustanova i kvalitet usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i sporta, najmanje jednom godišnje, te osigurava finansijska sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima Općine;
26. donosi pojedinačne i druge akte iz samoupravnog djelokruga u skladu sa zakonom i ovim statutom;
27. analizira stanje javnog reda i mira, sigurnost ljudi i imovine najmanje jednom godišnje, te predlaže mjere prema nadležnim organima;
28. utvrđuje smjernice za vođenje kadrovske politike u skladu sa zakonom;
29. donosi poslovnik o svome radu;
30. donosi plan odbrane Općine i svoj plan odbrane;
31. utvrđuje koeficijente za obračun plaća za:
 - Općinskog/e načelnika/ce,
 - državne službenike i namještenike u Općinskom organu državne službe i Stručnoj službi Općinskog vijeća,
 - općinskog pravobranioca i zamjenika općinskog pravobranioca i
 - državne službenike i namještenike u Općinskom pravobranilaštvu;
32. te obavljanja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Član 25.

Rad Općinskog vijeća je javan.

Izuzetno, Općinsko vijeće može odlučiti da određena pitanja razmatra bez prisustva javnosti.

Član 26.

Općinsko vijeće donosi odluke većinom glasova ukupnog broja vijećnika, osim u slučajevima propisanim ovim statutom.

Statut Općine, odluku o osnivanju, odnosno ukidanju mjesne zajednice, odluku o višegodišnjem zaduživanju Općine, te odluku o prenošenju poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, Općinsko vijeće donosi dvotrećinskom većinom ukupnog broja izabranih vijećnika.

Član 27.

Prva sjednica Općinskog vijeća, u novom sazivu, održat će se najkasnije trideset dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Prvu sjednicu Općinskog vijeća saziva predsjedavajući/a, odnosno zamjenik predsjedavajuće/g, prethodnog saziva, a njome predsjedava najstariji/a vijećnik/ca novog saziva sve do izbora predsjedavajuće/g Općinskog vijeća.

Ako se sjednica ne sazove na način iz stava 2. ovog člana, sjednicu će sazvati najstariji vijećnik/ca novog saziva.

Općinsko vijeće je konstituisano izborom predsjedavajuće/g Općinskog vijeća na prvoj sjednici na kojoj je prisutna većina općinskih vijećnika.

Član 28.

Izbor predsjedavajuće/g Općinskog vijeća i zamjenika predsjedavajuće/g Općinskog vijeća, vrši se u pravilu tajnim glasanjem na način i po proceduri utvrđenoj Poslovnikom.

Predsjedavajući/a Općinskog vijeća i Općinski/a načelnik/ca ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

Prilikom predlaganja izbora predsjedavajuće/g i zamjenika predsjedavajuće/g Općinskog vijeća osigurat će se u najvećoj mogućoj mjeri ravnopravna zastupljenost konstitutivnih naroda i ostalih, te ravnopravnost spolova.

Predsjedavajući/a Općinskog vijeća predstavlja Općinsko vijeće i rukovodi njegovim radom, a u okviru prava i dužnosti Općinskog vijeća.

Zamjenik predsjedavajuće/g Općinskog vijeća zamjenjuje predsjedavajuću/eg pri njegovoj spriječenosti i odsutnosti, ili kada mu predsjedavajući/a povjeri poslove iz svog djelokruga.

Član 29.

Prava i dužnosti predsjedavajućeg/će Općinskog vijeća i njegovog zamjenika utvrđuju se Poslovnikom Vijeća.

Član 30.

Općinsko vijeće osniva stalna i povremena radna tijela.

Stalna radna tijela Općinskog vijeća razmatraju nacрте i prijedloge odluka i drugih akata, te druga pitanja koja su na dnevnom redu Općinskog vijeća i o kojima daju mišljenja i prijedloge.

Povremena radna tijela osnivaju se radi razmatranja ili stručne obrade pojedinog pitanja odnosno izrade prijedloga pojedinih akata (savjeti, odbori i radne grupe i komisije).

Sastav, broj članova, djelokrug rada radnih tijela iz stava 2 i 3. ovog člana utvrđuje se Poslovnikom Općinskog vijeća.

Prilikom imenovanja članova stalnih i povremenih radnih tijela Općinsko vijeće će voditi računa da sastav tijela osigura ravnopravnu zastupljenost spolova u skladu sa zakonom.

Član 31.

Općinski vijećnici mogu obrazovati klubove vijećnika političkih stranaka koje participiraju u Općinskom vijeću, kao i koalicija i nezavisnih kandidata/kinja radi olakšavanja i efikasnijeg rada Općinskog vijeća i unapređenja međustranačke i parlamentarne suradnje.

Klubovi vijećnika obrazuju se kao mehanizam djelovanja vijećnika/ca i političkih stranaka koje participiraju u Općinskom vijeću.

Obrazovanje, zadaci i način rada klubova vijećnika detaljnije se uređuju Poslovníkom.

Član 32.

U cilju unapređenja efikasnosti i usklađivanja rada Vijeća, Općinsko vijeće obrazuje Kolegij Općinskog vijeća.

Sastav Kolegija, djelokrug poslova i način rada uređuju se Poslovníkom Općinskog vijeća.

Član 33.

Općinsko vijeće osniva Stručnu službu Općinskog vijeća za obavljanje stručnih i administrativnih, tehničkih i drugih poslova u vezi sa radom Općinskog vijeća.

Stručnom službom rukovodi sekretar Općinskog vijeća.

Sekretar Općinskog vijeća je državni službenik/ca i za svoj rad i rad Stručne službe Općinskog vijeća odgovara Općinskom vijeću.

Unutrašnja organizacija i način rada Stručne službe Općinskog vijeća uređuje se odlukom o osnivanju i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

2. OPĆINSKI/A NAČELNIK/CA

Član 34.

Općinski/a načelnik/ca je nosilac izvršne vlasti Općine.

Član 35.

Općinski/a načelnik/ca se bira neposredno na način i po postupku utvrđenim zakonom.

Općinski/a načelnik/ca obavlja dužnost za vrijeme mandata na koji je izabran.

Kada bude izabran, Općinski/a načelnik/ca mora podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti prije preuzimanja mandata u skladu sa zakonom.

Općinski/a načelnik/ca može podnijeti ostavku.

Općinski/a načelnik/ca može biti opozvan/a.

Član 36.

Inicijativu za pokretanje postupka opoziva Općinskog/e načelnika/ce sa obrazloženim navodima za opoziv može pokrenuti u pismenom obliku 1/3 vijećnika Općinskog vijeća ili 10% birača upisanih u centralni birački spisak za područje Općine.

Općinsko vijeće je dužno sve inicijative za pokretanje postupka opoziva Općinskog/e načelnika/ce iz stava 1. ovog člana staviti na dnevni red prve naredne sjednice Općinskog vijeća, a najkasnije u roku od trideset (30) dana od dana dostave prijedloga predsjedavajućoj/em Općinskog vijeća.

U slučaju prihvatanja inicijative, Općinsko vijeće je dužno donijeti Odluku o pokretanju postupka opoziva Općinskog/e načelnika/ce u roku od trideset (30) dana.

Ako Općinsko vijeće donese odluku o prihvatanju inicijative za pokretanje postupka opoziva Općinskog/e načelnika/ce provodi se postupak u kojem građani odlučuju neposrednim tajnim glasanjem.

Mandat Općinskog/e načelnika/ce prestaje ukoliko natpolovična većina građana koji su glasali donese odluku o opozivu Općinskog načelnika.

Nakon izglasavanja opoziva novi izbori za Općinskog/u načelnika/cu raspisuju se u roku od (60) šezdeset dana.

Općinsko vijeće će imenovati komisiju za provođenje postupka opoziva i provođenje novih izbora za Općinskog/u načelnika/cu.

Član 37.

U slučaju prestanka mandata Općinskog/e načelnika/ce iz razloga propisanih zakonom, dužnost Općinskog/e načelnika/ce do izbora novog vrši predsjedavajući/a Općinskog vijeća, a ukoliko on/ona to ne prihvati, tu dužnost vrši vijećnik/ca kojeg većinom glasova izabere Općinsko vijeće.

Odredbe prethodnog stava se primjenjuju i za slučaj privremene spriječenosti Općinskog/e načelnika/ce da obavlja svoju dužnost.

Ako Općinski/a načelnik/ca podnese ostavku, dužan/a je ostati na dužnosti do izbora nove/og Općinskog/e načelnika/ce.

Član 38.

Općinski/a načelnik/ca kao nosilac izvršnih poslova u okviru samoupravnog djelokruga Općine, u okviru svoje nadležnosti:

1. predstavlja i zastupa Općinu,
2. osigurava izvršavanje odluka i drugih akata Općinskog vijeća i odgovoran je za njihovo provođenje,
3. podnosi prijedlog Budžeta Općine Općinskom vijeću,
4. odgovoran je za izvršavanje Budžeta Općine,
5. obavlja upravljački nadzor nad zakonitošću rada javnih ustanova i preduzeća kojim je osnivač Općina, te im daje upute za rad,
6. donosi akte iz svoje nadležnosti,
7. predlaže odluke i druge akte Općinskom vijeću,
8. obezbjeđuje izradu i Općinskom vijeću podnosi na usvajanje ekonomske planove, razvojne planove, investicione programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulatorne dokumente koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korištenje javnog zemljišta,
9. provodi politiku Općine u skladu sa odlukama Općinskog vijeća,
10. izvršava zakone i druge propise čije je izvršavanje povjereno Općini,
11. utvrđuje organizaciju službi za upravu i drugih službi Općine,
12. donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi,
13. realizira saradnju Općine sa drugim općinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama u skladu sa odlukama i zaključcima Općinskog vijeća i njegovih radnih tijela,
14. podnosi izvještaj Općinskom vijeću o ostvarivanju politike Općine i svojim aktivnostima,
15. odlučuje o pitanjima iz radnog odnosa zaposlenika/ce u skladu sa zakonom,
16. brine se o zakonitom i pravodobnom obavljanju poslova iz nadležnosti općinskih službi i poduzima mjere za osiguravanje njihovog efikasnijeg rada,
17. sklapa ugovore i druge pravne poslove u skladu sa zakonom, ovim Statutom i odlukom Općinskog vijeća,
18. brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava rada,
19. da imenuje upravne odbore javnih ustanova i nadzorne odbore javnih preduzeća u skladu sa zakonom»;
20. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i ovim Statutom.

Član 39.

Općinski/a načelnik/ca je odgovoran/a za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže Općinskom vijeću.

Član 40.

Općinski/a načelnik/ca svoju dužnost obavlja profesionalno.
Plaća Općinskog/ske načelnika/ce utvrđuje se odlukom koju donosi Općinsko vijeće.

Na prava i obaveze koji se odnose na radno-pravni status Općinskog/e načelnika/ce, ako nisu uređene posebnim zakonom, primjenjuju se propisi kojima se uređuju status državnih službenika/ca, opći propisi i kolektivni ugovori.

V MEĐUSOBNI ODNOSI OPĆINSKOG VIJEĆA I OPĆINSKOG NAČELNIKA

Član 41.

Međusobni odnosi Općinskog vijeća i Općinskog/e načelnika/ce zasnivaju se na principima međusobnog uvažavanja i suradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcionisanje i razvoj Općine.

Član 42.

Općinsko vijeće može zatražiti od Općinskog/e načelnika/ce da u roku od tri mjeseca od konstituirajuće (prve) sjednice Općinskog vijeća podnese prijedlog koji sadrži osnove programa i politike koje treba ostvariti u toku mandata.

Općinsko vijeće razmatra program iz prethodnog stava ovog člana u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Član 43.

Općinsko vijeće prati provođenje programa u okviru izještaja o aktivnostima Općinskog/e načelnika/ce svake godine, najkasnije do 31. marta/ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Član 44.

Općinsko vijeće, odnosno Općinski/a načelnik/ca može u roku od tri dana nakon donošenja odluke ili drugog akta zatražiti da Općinsko vijeće, odnosno Općinski/a načelnik/ca preispita odluku ili akt koji smatra neustavnim ili nezakonitim, ili čije izvršenje bi moglo proizvesti nepopravljivu štetu po interese ili imovinu Općine.

U slučaju iz prethodnog stava nadležni organ dužan je preispitati svoju odluku, odnosno akt u roku od 30 dana i obavijestiti Općinsko vijeće odnosno Općinskog/u načelnika/cu o svojoj odluci, do kada se taj akt neće primjenjivati, odnosno izvršavati.

Kada Općinsko vijeće, odnosno Općinski/a načelnik/ca potvrdi svoju odluku, odnosno akt, Općinsko vijeće, odnosno Općinski/a načelnik/ca može u roku od 15 dana pokrenuti postupak preispitivanja odluke, odnosno akta pred nadležnim organom u skladu sa Ustavom i zakonom.

Član 45.

Općinski/a načelnik/ca podnosi izvještaj o ostvarivanju politike Općine i o svojim aktivnostima najkasnije do 31. marta/ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Povodom izvještaja iz prethodnog stava, Općinsko vijeće može izvještaj usvojiti, zatražiti dopunu ili odbiti.

Ako Općinsko vijeće izvještaj odbije, ukazaće Općinskom/oj načelniku/ci na aktivnosti i mjere koje je dužan poduzeti, predložiti akte za provođenje tih mjera i aktivnosti i odrediti rok za izvršenje.

Član 46.

Općinski/a načelnik/ca je dužan/a odgovarati na vijećnička pitanja i inicijative u roku od 30 dana, a na način i po postupku koji su predviđeni Poslovníkom Općinskog vijeća.

Član 47.

Općinsko vijeće je dužno da razmotri prijedlog akta koji podnese Općinski/a načelnik/ca, te o istom se izjasni najkasnije u roku od 30 dana.

VI ORGANIZACIJA OPĆINSKOG ORGANA DRŽAVNE SLUŽBE

Član 48.

Poslove lokalne samouprave i uprave iz djelokruga Općine kao i poslove uprave koje su viši nivoi vlasti prenijeli na Općinu, obavlja jedinstveni općinski organ državne službe, na način utvrđen Ustavom, zakonom, ili drugim propisom.

Član 49.

U okviru općinskog organa državne službe formiraju se općinske službe za upravu.

Općinske službe za upravu u okviru prava i dužnosti Općine izvršavaju zakone i druge propise, odluke i druge opće akte Općinskog vijeća, Općinskog/e načelnika/ce, prate stanje u upravnim oblastima za koje su obrazovane, rješavaju u upravnim stvarima, provode nadzor, poduzimaju mjere za koje su zakonom ili drugim propisom ovlaštene, pripremaju odluke i opće akte te obavljaju druge poslove iz okvira svoje nadležnosti.

Član 50.

Općinskom/oj načelniku/ci u rukovođenju općinskim organom državne službe pomažu rukovođeci državni službenici:

1. sekretar organa državne službe,
2. pomoćnici Općinskog/e načelnika/ce službi za upravu općinskog organa državne službe.

Sekretar organa državne službe i pomoćnici Općinskog/e načelnika/ce samostalni su u svom radu, a za svoj rad i korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala koji su im povjereni za obavljanje poslova u okviru djelokruga rada, odgovaraju Općinskom/oj načelniku/ci.

Član 51.

Općinskom/oj načelniku/ci u obavljanju složenijih i značajnijih poslova iz određene oblasti rada pomažu savjetnici Općinskog/e načelnika/ce.

Savjetnici/e Općinskog/e načelnika/ce nemaju status državnih službenika, a imenuje ih Općinski/a načelnik/ca u skladu sa zakonom i Pravilnikom.

Savjetnici/e Općinskog/e načelnika/ce moraju podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti u skladu sa zakonom i to prije imenovanja na položaj savjetnika/ce Općinskog/e načelnika/ce.

Prava iz radnog odnosa savjetnici/e Općinskog/e načelnika/ce ostvaruju u skladu sa zakonom i Pravilnikom.

Član 52.

Poslove osnovne djelatnosti koji su zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost općinskog organa državne službe, obavljaju državni službenici/ce u okviru radnih mjesta i svoga djelokruga poslova.

Poslove administrativno-tehničke i pomoćne djelatnosti obavljaju namještenici/ce u okviru radnih mjesta i djelokruga poslova.

Član 53.

Odlukom o organizaciji i djelokrugu rada općinskog organa državne službe i obrazovanju kabineta Općinskog/e načelnika/ce uređuje se broj, naziv, djelokrug poslova općinskih službi, način rukovođenja i koordinacije, te druga pitanja važna za organizaciju i djelokrug rada organa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskog organa Općine Sanski Most, uređuje se: organizacija organa državne službe, organizacionih jedinica i njihov djelokrug poslova, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organom i općinskim službama, odgovornost za obavljanje poslova i radni odnosi, državni službenici/ca sa posebnim ovlaštenjima te druga pitanja od značaja za unutrašnju organizaciju i rad općinskog organa državne službe.

Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i drugim naknadama državnih službenika/ca općinskog organa državne službe uređuju se prava i obaveze državnih službenika iz rada i po osnovu rada, kao što su pojam državnog/e službenika/ce, zakonski principi u zapošljavanju državnih službenika, savjetnika, odlučivanje o pravima državnih službenika, zapošljavanje, ocjenjivanje, plaća, disciplinska odgovornost i druga pitanja iz radnog odnosa.

Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i drugim naknadama namještenika općinskog organa državne službe uređuje se radno-pravni status namještenika, poslovi koje obavljaju, plaće naknade i druga prava, odgovornosti i druga pitanja koja se odnose na radno-pravni status namještenika.

VII JAVNE SLUŽBE

Član 54.

U okviru samoupravnog djelokruga Općina osigurava obavljanje javnih službi osnivanjem javnih ustanova a u cilju trajnog i nesmetanog obavljanja djelatnosti u javnom društvenom interesu u skladu sa zakonom.

Općinsko vijeće svojom odlukom osniva javne ustanove kada ocijeni da za njihovo osnivanje postoji javni interes i pravni osnov.

Općinsko vijeće može prenijeti obaveze osnivača na drugo pravno i fizičko lice posebnom odlukom kojom se uređuje način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za promjenu osnivača.

Član 55.

U okviru samoupravnog djelokruga Općina osniva javna preduzeća u cilju obavljanja djelatnosti za koje ocijeni da su od javnog društvenog interesa.

Općinsko vijeće svojom odlukom osniva javna preduzeća u oblasti komunalnih djelatnosti, koja su obavezna da osiguraju trajno i kvalitetno obavljanje tih djelatnosti i za održavanje komunalnih objekata i uređaja, a naročito djelatnosti: opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, odvoz smeća i čišćenje javnih i zelenih površina,

uređivanje i održavanje grobalja, uređivanje i rad gradskih tržnica, obavljanje dimnjačarskih poslova i druge djelatnosti u skladu sa zakonom.

Posebnom odlukom mogu se odrediti i druge djelatnosti koje su pod uvjetima određenim zakonom od javnog društvenog interesa ili Općinsko vijeće ocijeni da su od javnog društvenog interesa za Općinu.

Član 56.

Općinski/a načelnik/ca putem općinskih službi prati rad, daje preporuke i poduzima mjere prema javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač Općinsko vijeće.

Upravni odbori javnih ustanova dužni su najmanje jednom godišnje podnijeti izvještaj o svome radu i radu navedenih pravnih subjekata Općinskom vijeću na razmatranje.

Skuštine javnih preduzeća dužni su najmanje jednom godišnje podnijeti izvještaj o svome radu i radu navedenih pravnih subjekata Općinskom vijeću na razmatranje.

VIII MJESNA SAMOUPRAVA

Član 57.

Na području Općine osnivaju se mjesne zajednice kao obavezan oblik mjesne samouprave putem kojih građani sudjeluju u odlučivanju o poslovima iz samoupravnog djelokruga i lokalnim poslovima koji neposredno i svakodnevno utječu na njihov život i rad.

U ostvarivanju prava iz stava 1 ovog člana, mjesne zajednice su dužne uvažavati interese Općine u cjelini.

Član 58.

Mjesnu zajednicu osniva Općinsko vijeće.

Odlukom o osnivanju mjesne zajednice utvrđuje se: naziv, sjedište, područje mjesne zajednice, mjesno područje, kao i druga pitanja vezana za ostvarivanje mjesne samouprave.

Član 59.

Mjesna zajednica se osniva za jedno naseljeno mjesto, više međusobno povezanih naseljenih mjesta, a u gradskom području i za dio naseljenog mjesta koji u odnosu na ostale dijelove čini urbanu i organizacionu cjelinu.

Mjesno područje je teritorijalni dio mjesne zajednice koji čini privrednu, urbanu ili društvenu cjelinu u kojoj građani ostvaruju svoje zajedničke interese.

Član 60.

Mjesna zajednica se može osnovati za područje koje ima najmanje 500 stanovnika sa mjestom prebivališta, kao i odgovarajuće materijalne i druge uslove potrebne za normalno funkcionisanje mjesne zajednice.

U izuzetnom slučaju Općinsko vijeće može donijeti odluku o osnivanju mjesne zajednice koja ne ispunjava uslov iz prethodnog stava, ako postoje opravdani razlozi za njeno formiranje.

Član 61.

Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice mogu pokrenuti građani ili udruženja građana sa područja za koje se osniva mjesna zajednica, a u kojem imaju prebivalište, odnosno sjedište.

Prijedlog za osnivanje mjesne zajednice može dati Općinski/a načelnik/ca i Općinsko vijeće.

Inicijativa ili prijedlog za osnivanje mjesne zajednice sadrži podatke o:

- nazivu i sjedištu mjesne zajednice;
- području za koja se traži osnivanje mjesne zajednice;

- obrazložen razlog za osnivanja mjesne zajednice.

Član 62.

Inicijativa za osnivanje mjesne zajednice razmatra se na zboru građana kad je svojim potpisom podrži najmanje 100 građana upisanih u birački spisak područja za koje se predlaže osnivanje mjesne zajednice.

Inicijativa, odnosno prijedlog za osnivanje mjesne zajednice je dobila podršku ako se za nju izjasni nadpolovična većina prisutnih građana koji su upisani u birački spisak tog područja.

Prijedlog, odnosno inicijativa za osnivanje mjesne zajednice dostavlja se Općinskom vijeću.

Član 63.

Općinsko vijeće će u roku od 60 dana zauzeti stav o prijedlogu iz prethodnog člana.

Ako Općinsko vijeće prihvati prijedlog zbora građana, zadužice nadležnu Službu da pripremi prijedlog odluke o osnivanju mjesne zajednice i nacrt statuta mjesne zajednice.

Odluka o osnivanju mjesne zajednice sadrži: naziv i sjedište mjesne zajednice, područje mjesne zajednice, organe mjesne zajednice, broj članova organa, ime i prezime lica ovlaštenog za podnošenje prijave za upis mjesne zajednice u Registar mjesnih zajednica, koji je dužan u roku od 30 dana, od dana donošenja odluke, podnijeti zahtjev za upis mjesne zajednice u Registar mjesnih zajednica.

Član 64.

Izdvajanje dijela mjesne zajednice i spajanje mjesnih zajednica vrši se na način i po postupku utvrđenom za osnivanje mjesne zajednice.

Inicijativa za izdvajanje dijela mjesne zajednice razmatra se na skupštini postojeće mjesne zajednice.

U slučaju izdvajanja dijela mjesne zajednice u novu mjesnu zajednicu može se izdvojiti samo naseljeno mjesto kao cjelina, a u gradskom području izdvajanje dijela mjesne zajednice se može izvršiti samo unutar granica naseljenog mjesta.

Stav, odnosno mišljenje skupštine dostavlja se Općinskom vijeću.

Član 65.

Mjesna zajednica ima svojstvo pravnog lica.

Mjesna zajednica se upisuje u registar mjesnih zajednica koji vodi nadležna služba Općine.

Pravilnik o registru mjesnih zajednica i rješenje o upisu u registar mjesnih zajednica donosi Općinski/a načelnik/ca.

Odluka o osnivanju mjesne zajednice i rješenje o upisu u registar mjesnih zajednica objavljuje se u "Službenom glasniku općine Sanski Most".

Član 66.

Mjesna zajednica ima Statut.

Statut mjesne zajednice donosi Skupština mjesne zajednice, uz prethodno pribavljenu saglasnost Općinskog vijeća.

Statutom mjesne zajednice utvrđuje se: organizacija i rad mjesne zajednice, prava, obaveze, broj članova i način biranja organa mjesne zajednice, način donošenja odluka, javnost rada i informisanje, saradnja sa općinskim organima i drugim organima i organizacijama i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice.

Član 67.

Građani u mjesnoj zajednici kroz organe mjesne zajednice odlučuju o poslovima značajnim za život i rad na području mjesne zajednice, a u skladu sa zakonom, ovim Statutom i Statutom mjesne zajednice.

Član 68.

Općinsko vijeće može odlukom prenijeti na mjesne zajednice izvršavanje određenih poslova iz svoje nadležnosti, uz obezbjeđenje sredstava za obavljanje tih djelatnosti.

Član 69.

Organi mjesne zajednice su:

1. Zbor građana mjesne zajednice
2. Skupština mjesne zajednice
3. Savjet mjesne zajednice

1. ZBOR GRAĐANA

Član 70.

Zbor građana čine svi punoljetni građani koji imaju prebivalište na području mjesne zajednice i koji se nalaze na biračkom spisku za to područje.

Član 71.

Zbor građana:

- bira i opoziva članove skupštine mjesne zajednice;
- odlučuju o inicijativi za formiranje mjesne zajednice,
- odlučuje o statusnim promjenama u mjesnoj zajednici;
- odlučuje o prikupljanju i utrošku sredstava koja se neposredno prikupljaju na području mjesne; zajednice,
- pokreće inicijativu za raspisivanje referenduma,
- bira predsjednika/cu i dva zamjenika predsjednika/ce zbora građana,
- obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice.

Zbor građana može punovažno odlučivati ako je prisutno najmanje 50 građana koji su upisani u birački spisak sa područja mjesne zajednice, a odluke se donose nadpolovičnom većinom prisutnih građana.

Član 72.

U mjesnim zajednicama koje obuhvataju više naseljenih mjesta mogu se formirati zborovi građana mjesnog područja, ako ispunjavaju uslove iz člana 59 stav 2 ovog Statuta.

Zbor građana mjesnog područja:

- bira članove skupštine mjesne zajednice sa svog područja;
- bira predsjednika/cu,
- odlučuje o prikupljanju i načinu utroška sredstava koja neposredno izdvajaju građani mjesnog područja za svoje potrebe,
- razmatra i daje prijedloge i primjedbe na odluke koje Općinsko vijeće upućuje na javnu raspravu;
- pokreće inicijative za rješavanje pitanja od značaja za život i rad građana mjesnog područja.

2. SKUPŠTINA MJESNE ZAJEDNICE

Član 73.

Skupština mjesne zajednice je organ odlučivanja i konsultovanja o pitanjima od neposrednog interesa za građane mjesne zajednice.

Skupština mjesne zajednice obavezno raspravlja i zauzima stav o pitanjima o kojima Općinsko vijeće odlučuje dvotrećinskom većinom, a između ostalog o nacrtima: budžeta Općine, Statuta Općine, razvojnim planovima, te prostorno-planskoj dokumentaciji od interesa za mjesnu zajednicu.

Skupština mjesne zajednice je obavezna dati mišljenje i o drugim pitanjima o kojima je zatraženo mišljenje od Općinskog vijeća ili Općinskog/ke načelnika/ce.

Član 74.

Skupštinu mjesne zajednice biraju građani na zboru građana mjesne zajednice.

U mjesnim zajednicama sa većim brojem naseljenih mjesta, članovi skupštine mjesne zajednice biraju se na zborovima građana mjesnih područja.

Statutom mjesne zajednice utvrđuje se: broj članova skupštine, broj članova koji se bira sa svakog mjesnog područja, način izbora, prava i dužnosti skupštine i njenih članova i druga pitanja od značaja za funkcinisanje skupštine mjesne zajednice.

Skupština mjesne zajednice mora odražavati nacionalnu i spolnu strukturu građana upisanih u birački spisak.

Član 75.

Članovi skupštine mjesne zajednice se biraju neposredno na zboru građana.

Mandat predsjednika/ce i članova skupštine traje četiri godine i mogu biti birani još jednom uzastopno.

Skupština mjesne zajednice broji od 15 do 30 članova, ovisno o broju stanovnika mjesne zajednice.

Član 76.

Način kandidiranja i sprovođenja izbora u mjesnoj zajednici uređuje se statutom mjesne zajednice.

Član 77.

Skupština mjesne zajednice:

- donosi statut mjesne zajednice,
- donosi poslovnik o radu skupštine,
- bira predsjednika/cu i zamjenika predsjednika/ce skupštine,
- bira predsjednika/cu i članove savjeta mjesne zajednice,
- donosi planove razvoja i program rada za tekuću godinu,
- sudjeluje u provođenju aktivnosti civilne zaštite u skladu sa zakonom,
- odlučuje o raspolaganju imovinom mjesne zajednice u skladu sa pozitivnim propisima,
- usvaja izvještaj o radu savjeta mjesne zajednice,
- podnosi godišnji izvještaj o radu,
- formira, po potrebi, radna tijela skupštine,
- obavlja i druge poslove utvrđene statutom MZ

Skupštine mjesnih zajednica odgovaraju za svoj rad zboru građana mjesne zajednice i Općinskom vijeću.

Član 78.

Skupština mjesne zajednice se konstituše na prvoj sjednici poslije održanih izbora, izborom predsjednika/ce, zamjenika predsjednika/ce skupštine i izborom predsjednika/ce i članova savjeta mjesne zajednice.

Član 79.

Predsjednik/ca skupštine mjesne zajednice:

- predstavlja i zastupa mjesnu zajednicu,

- priprema i saziva sjednice skupštine,
- predsjedava sjednicama skupštine,
- potpisuje akte koje donosi skupština,
- vrši i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice ili za koje ga ovlasti skupština.

Član 80.

Članu skupštine mjesne zajednice prestaje mandat:

- istekom vremena na koji je biran,
- smrću,
- preseljenjem na područje druge mjesne zajednice,
- promjenom mjesta prebivališta,
- upućivanjem na izdržavanje kazne zatvora duže od tri mjeseca;
- ako je pravosnažnom sudskom odlukom lišen poslovne sposobnosti,
- ostavkom,
- smjenjivanjem.

3.SAVJET MJESNE ZAJEDNICE

Član 81.

Savjet mjesne zajednice je izvršni organ skupštine mjesne zajednice koji:

- izvršava odluke i zaključke skupštine i zbora građana mjesne zajednice
- priprema za skupštinu nacрте i prijedloge akata,
- učestvuje u pripremanju sjednica skupštine i njenih radnih tijela,
- organizuje i koordinira aktivnosti drugih subjekata u mjesnoj zajednici,
- predlaže i poduzima mjere na uređenju naselja, parkova, dječijih igrališta, sportskih terena, te zaštite okoline i unapređenje kulture življenja uopće,
- predlaže mjere od interesa za život i rad građana mjesne zajednice,
- obavlja i druge poslove utvrđene statutom mjesne zajednice

Član 82.

Savjet mjesne zajednice broji od 7 do 11 članova.

Sastav i broj članova savjeta utvrđuje se statutom mjesne zajednice.

Predsjednika/cu i članove savjeta bira skupština mjesne zajednice na prvoj konstituirajućoj sjednici.

Predsjednik/ca i članovi savjeta se biraju na period od četiri godine i mogu biti birani još jednom uzastopno.

Član 83.

Predsjednik/ca savjeta rukovodi radom savjeta, saziva sjednice i predsjedava im, potpisuje akta savjeta, obavlja i druge poslove koje mu savjet ili skupština prenesu u nadležnost.

Predsjednik/ca savjeta odgovoran/a je za svoj rad savjetu i skupštini mjesne zajednice.

Član 84.

Nadzor nad radom organa mjesne zajednice vrši Općinsko vijeće.

Nadzor nad zakonitošću rada organa mjesne zajednice vrši Općinski/a načelnik/ca.

Općinski/a načelnik/ca može obustaviti svaki akt organa mjesne zajednice za koji ocijeni da je u suprotnosti sa zakonom, Statutom općine i drugim pozitivnim propisima.

Takav akt Općinski/a načelnik/ca u roku od 30 dana dostavlja na razmatranje Općinskom vijeću.

Član 85.

Na prijedlog Općinskog/e načelnika/ce Općinsko vijeće može raspustiti organe mjesne zajednice i raspisati nove izbore, ako utvrdi da oni učestalo krše pozitivne propise.

Član 86.

Stručne, administrativne i finansijsko-računovodstvene poslove za mjesne zajednice obavljaju nadležne službe Općine.

Član 87.

U prelaznom periodu od dvanaest mjeseci uskladiće se akta postojećih mjesnih zajednica sa ovim Statutom.

Postojeći organi mjesnih zajednica nastavljaju funkcionisati do naprijed navedenog roka.

Nadležna služba Općine će pripremiti nacrt statuta, organizovati, sprovesti i nadzirati izbore u mjesnim zajednicama.

**IX NEPOSREDNO UČESTVOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU I
IZJAŠNJAVANJE GRAĐANA O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG
DJELOKRUGA OPĆINE**

Član 88.

Oblici neposrednog sudjelovanja u odlučivanju i izjašnjavanju građana o lokalnim poslovima iz samoupravnog djelokruga Općine su:

- referendum,
- građanska inicijativa,
- podnošenje podnesaka i pritužbi,
- drugi oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju i izjašnjavanju.

REFERENDUM

Član 89.

Općinsko vijeće pod uvjetima propisanim zakonom i ovim statutom može raspisati referendum o svakom pitanju iz samoupravnog djelokruga Općine koje je od posebnog i neposrednog interesa za razvoj Općine ili za građane Općine o kojem Općinsko vijeće ima pravo donositi odluke.

Pravo na odlučivanje na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području Općine i koji su upisani u centralni birački spisak (koji su izišli na referendum).

Prijedlog po kojem su se građani izjašnjavali referendumom smatra se prihvaćenim ako se za njega izjasnilo više od polovine građana upisanih u centralni birački spisak.

Odluka donesena na referendumu je obavezujuća.

Član 90.

Prijedlog za raspisivanje referenduma mogu podnijeti:

- jedna trećina vijećnika Općinskog vijeća,
- Općinski/a načelnik/ca,
- jedna trećina mjesnih zajednica (na osnovu odluke koju donosi zbor građana mjesne zajednice).

Član 91.

Općinsko vijeće će odlučiti o prijedlogu za raspisivanje referenduma u roku od 60 dana od dana njegovog prijema.

U odluci o raspisivanju referenduma utvrđuje se pitanje o kojem građani treba da se izjasne na referendumu, određuje se datum održavanja referenduma, kao i područje na kojem će se referendum provesti.

Građani se po pitanju koje je postavljeno na referendumu izjašnjavaju sa «ZA» ili «PROTIV».

Referendum provodi komisija koju imenuje Općinsko vijeće.

Sastav komisije, djelokrug poslova, kao i ostale odredbe o provođenju postupka referenduma utvrđuje Općinsko vijeće odlukom o raspisivanju referenduma u skladu sa zakonom.

Član 92.

Prijedlog koji na referendumu nije prihvaćen, ne može se ponovno iznijeti na referendum prije isteka roka od godinu dana od dana održavanja referenduma

Član 93.

Odluka o raspisivanju referenduma objavljuje se u Službenom glasniku Općine Sanski Most.

GRADANSKA INICIJATIVA

Član 94.

Građani mogu Općinskom vijeću podnositi inicijative za donošenje određenog akta ili rješavanja određenog pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine koje je od posebnog i neposrednog interesa za građane.

Građanska inicijativa mora biti argumentirano obrazložena, a ukoliko su za realizaciju inicijative potrebna sredstva, mora sadržavati prijedlog načina njihovog obezbjeđenja.

Općinsko vijeće je dužno razmotriti građansku inicijativu koju je svojim potpisom uz navođene jedinstvenog matičnog broja podržalo najmanje 100 birača upisanih u centralni birački spisak i donijeti po istoj odluku na prvoj narednoj sjednici, a najkasnije u roku od šezdeset (60) dana od dana dostavljanja Općinskom vijeću.

Općinsko vijeće će odbaciti građansku inicijativu ukoliko pitanje o kojem je pokrenuta nije u djelokrugu Općinskog vijeća uz uputu o nadležnom organu za njeno rješavanje i preporuku nadležnom organu da inicijativu uzme u razmatranje.

Općinsko vijeće će odbaciti građansku inicijativu ukoliko ne ispunjava formalne uslove iz stava 2. i 3. ovog člana tj. ako se provjerom utvrdi da potpisani građani nisu upisani u centralni birački spisak koji se vodi za područje Općine.

Član 95.

Odluka o prihvatanju, odbijanju, ili odbacivanju građanske inicijative dostavlja se podnosiocima odmah po njenom donošenju.

PREDSTAVKE, PRIJEDLOZI I PRITUŽBE GRAĐANA

Član 96.

Građani pojedinačno ili skupno mogu podnositi predstavke Općinskom vijeću i Općinskom/oj načelniku/ci.

Predstavka mora biti potpisana i mora sadržavati imena i prezimena kao i adrese građana koji je potpisuju i njihove jedinstvene matične brojeve.

Organi Općine iz stava 1. dužni su u roku od 30 dana od dana podnošenja predstavke odgovoriti građanima koji su predstavku podnijeli.

Predstavke mogu podnositi građani koji imaju biračko pravo i prebivalište na području Općine.

Predstavke građana ne obavezuju organ kojem se podnose.

Član 97.

Građani i pravna lica imaju pravo Općinskom vijeću i Općinskom/oj načelniku/ci podnositi prigovore i pritužbe.

Organi iz prethodnog stava dužni su omogućiti građanima i pravnim licima podnošenje prigovora i pritužbi na svoj rad te na odnos zaposlenih u tim organima kada im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja građanskih dužnosti.

Prigovor i pritužba moraju biti potpisane i na njima navedena imena i prezimena te adresa građana koji ih podnose, odnosno naziv i sjedište pravnog subjekta.

Na podnesene prigovore i pritužbe organi iz stava 1. ovog člana dužni su građanima i pravnim subjektima dati odgovor u roku od trideset dana od dana podnošenja prigovora odnosno pritužbe.

Organi iz stava 1. su dužni u službenim prostorijama na vidnom mjestu osigurati potrebna tehnička i druga sredstva za podnošenje predstavki, prigovora, pritužbi te omogućiti usmeno davanje istih.

DRUGI OBLICI UČESTVOVANJA GRAĐANA U ODLUČIVANJU I IZJAŠNJAVANJU O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA OPĆINE

JAVNA RASPRAVA

Član 98.

Općinsko vijeće putem javne rasprave omogućava građanima da učestvuju u donošenju propisa iz nadležnosti Općine, u skladu sa zakonom, Poslovníkom Općinskog vijeća i ovim Statutom.

Poslovníkom Općinskog vijeća detaljnije će se regulisti obaveze predlagáča i način vođenja javne rasprave.

SATI GRAĐANA

Član 99.

Općinski/a načelnik/ca i predsjedavajući/ća Općinskog vijeća mogu odrediti jedan dan u mjesecu u kojem će dio radnog vremena posvetiti neposrednom susretu i razgovoru sa građanima.

Detaljnije odredbe o načinu i terminima organiziranja susreta određuju se posebnim aktom.

X IMOVINA I FINANCIRANJE OPĆINE

Član 100.

Sve pokretne i nepokretne stvari i imovinska prava koja pripadaju Općini, u skladu sa zakonom, čine imovinu Općine.

Imovinom Općine upravlja i raspolaže Općinsko vijeće na način i pod uslovima propisanim zakonom i ovim Statutom.

Općinsko vijeće je dužno upravljati i raspolagati s imovinom Općine brižno i prema načelima dobrog domaćina, postupajući u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Imovinom Općine, koju je Općinsko vijeće prenijelo svojom odlukom na upravljanje drugim javnim preduzećima i ustanovama, te ustanove i preduzeća upravljaju u skladu sa njihovom namjenom i zakonom.

Svako ima pravo služiti se javnim dobrima u općoj upotrebi prema namjeni određenoj zakonom, odlukom Općine ili kako odredi pravna osoba kojoj je data na upravljanje i koja njima neposredno upravlja.

Član 101.

Općinsko vijeće može ovlastiti Općinskog/u načelnika/cu da upravlja imovinom Općine u granicama ovlaštenja.

Općinski/a načelnik/ca je dužan najmanje jednom godišnje izvijestiti Općinsko vijeće o stanju općinske imovine.

Član 102.

Općina ima svoje prihode kojima u okviru samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.

Prihodi Općine srazmjerni su poslovima koji su u skladu sa zakonom u njenom djelokrugu.

Član 103.

Prihodi Općine su:

a) vlastiti prihodi:

- porezi na imovinu, porez od poljoprivredne djelatnosti, porez na promet nekretnina i drugi porezi u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- prihodi od imovine u vlasništvu Općine i imovinskih prava,
- komunalne takse, druge takse i naknade u skladu sa općinskim propisima,
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje Općina propisuje,
- prihodi od preduzeća i drugih pravnih lica u vlasništvu Općine,
- kamata u skladu sa zakonom,
- prihodi od koncesije u skladu sa zakonom,
- prihodi od samodopirnosu u skladu sa općinskom odlukom i ovim statutom,
- darovi, nasljedstva, pomoći i donacije,
 - prihodi od budžetskih korisnika,
- drugi prihodi utvrđeni zakonom ili odlukom Općinskog vijeća.

b) drugi prihodi Općine:

- prihodi od dijeljenih poreza u skladu sa zakonom,
- transferi i grantovi od viših nivoa vlasti,
- dug u skladu sa zakonom.

Član 104.

Općina može radi zadovoljavanja potreba građana prikupljati sredstva na osnovu neposrednog izjašnjavanja građana u skladu sa zakonom, odnosno ovim statutom.

Odluku o pokretanju postupka prikupljanja sredstava na način utvrđen prethodnim stavom, donosi Općinsko vijeće na prijedlog:

- jedne trećine vijećnika Općinskog vijeća,
- Općinskog/e načelnika/ce,
- jedne trećine mjesnih zajednica na osnovu odluka zborova građana.

Član 105.

Ostvarenim prihodima Općina samostalno raspolaže kroz budžet koji donosi Općinsko vijeće u skladu sa zakonom i drugim propisima.

BUDŽET OPĆINE

Član 106.

Prihodi i rashodi Općine utvrđuju se u Budžetu Općine.
Svi prihodi i primici budžeta moraju biti raspoređeni u Budžetu i iskazani po izvorima iz kojih potječu.
Prihodi i rashodi Budžeta moraju biti uravnoteženi.

Član 107.

Prijedlog Budžeta Općine Općinskom vijeću podnosi Općinski/a načelnik/ca najkasnije do 01. novembra tekuće godine.

Budžet Općine donosi Općinsko vijeće većinom glasova od ukupnog broja vijećnika najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Ukoliko Općinsko vijeće ne donese Budžet u roku iz prethodnog stava, do usvajanja budžeta a najduže do 31. marta finansiranje se obavlja privremeno.

Odluku o privremenom finansiranju donosi Općinsko vijeće.

Privremeno finansiranje u smislu stava 3. ovog člana obavlja se razmjerno sredstvima utrošenim u istom periodu, odnosno najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu, umanjenog za kapitalne investicije, izuzev onih čija se realizacija nastavlja u tekućoj godini.

Član 108.

Ukoliko se Budžet ne usvoji do 31. marta tekuće budžetske godine, Općinski/a načelnik/ca proglašava budžet koji stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Općine Sanski Most.

Član 109.

Ukoliko Općinski/a načelnik/ca, Općinsko vijeće ili jedna trećina vijećnika smatraju da usvojeni Budžet u određenoj poziciji može ugroziti funkcionisanje Općine, mogu u roku od sedam (7) dana tražiti arbitražu u skladu sa zakonom.

Član 110.

Općinski/a načelnik/ca upravlja prihodima i rashodima utvrđenim u Budžetu Općine i odgovoran je za izvršavanje budžeta u skladu sa zakonom, Odlukom o izvršavanju Budžeta i drugim propisima.

Općinsko vijeće nadzire ukupno materijalno i finansijsko poslovanje Općine, te korisnika općinskog Budžeta što se tiče namjene, opsega, dinamike i korištenja sredstava.

Član 111.

Općina se može zaduživati, davati jamstva i garancije u skladu sa zakonom.

XI PROPISI I DRUGI AKTI OPĆINE

Član 112.

Općinsko vijeće u okviru samoupravnog djelokruga donosi propise i druge akte, preporuke, smjernice, deklaracije, rezolucije, te pojedinačne akte u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Općinsko vijeće donosi sljedeće propise: Statut, budžet, planske dokumente, odluke, pravilnike, poslovnike i druge propise utvrđene Poslovníkom Općinskog vijeća.

Općinsko vijeće donosi rješenja i zaključke kao pojedinačne akte.

Poslovníkom o radu Općinskog vijeća utvrđuju se način i postupak donošenja propisa i akata Općinskog vijeća.

Član 113.

Općinski/a načelnik/ca u izvršavanju zakona, propisa i općih akta iz samoupravnog djelokruga Općine donosi pojedinačne akte i unutrašnje opće akte i to: rješenja, zaključke, naredbe, uputstva, pravilnike i druge akte za čije je donošenje ovlašten zakonom, drugim propisom, ovim statutom ili odlukom Općinskog vijeća.

Član 114.

Akti organa i tijela Općinskog vijeća su rješenja i zaključci.

Protiv prvostepenih akata Općinskog/e načelnika/ce kada je Općinski/a načelnik/ca rješavao/la na osnovu propisa Općine, u drugom stepenu rješava Komisija za žalbe koju kao drugostepeni organ obrazuje (osniva) Općinsko vijeće.

Član 115.

Odluke i drugi opći akti objavljuju se u službenom glasilu Općine, prije nego što stupe na snagu.

Odluke i drugi opći akti stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

Izuzetno, općim aktom može se iz naročito opravdanih razloga odrediti kraći rok od roka propisanog u prethodnom stavu.

Član 116.

U službenom glasilu Općine osim odluka i drugih općih akata, objavljuju se autentična tumačenja tih akata, rješenja, budžet Općine, godišnji izvještaj o izvršenju budžeta, obračun budžeta (završni račun), programi i planovi razvoja, akti izbora i imenovanja, akti raspolaganja općinskom imovinom te drugi akti kada to odrede organi koji ih donose.

XII DONOŠENJE I PROMJENE STATUTA OPĆINE

Član 117.

Postupak za donošenje Statuta pokreće se donošenjem Odluke o izradi Statuta i obuhvata: pripremu i razmatranje nacrt, javnu raspravu, utvrđivanje prijedloga i usvajanje Statuta.

Član 118.

Općinsko vijeće formira Komisiju za izradu Statuta Općine u koju se imenuju istaknuti naučni, stručni i javni radnici/e.

Član 119.

Postupak za promjenu Statuta Općine pokreće se prijedlogom za promjenu Statuta.

Prijedlog za promjenu Statuta može podnijeti Općinski/a načelnik/ca, stalna radna tijela Općinskog vijeća, jedna trećina vijećnika Općinskog vijeća.

Prijedlog iz stava 2. ovog člana mora biti obrazložen, a podnosi se predsjedavajućem/oj Općinskog vijeća u pismenoj formi.

Član 120.

Prijedlog za promjenu Statuta predsjedavajući/a Općinskog vijeća upućuje Komisiji za izradu Statuta Općine, koja je razmatra i uz mišljenje upućuje Općinskom vijeću.

Član 121.

O prijedlogu za promjenu Statuta provodi se rasprava na sjednici Općinskog vijeća.

Prihvaćeni prijedlog promjene Statuta dostavlja se vijećnicima Općinskog vijeća, organima mjesnih zajednica, udruženjima koja djeluju na području Općine radi vođenja javne rasprave o predloženim promjenama i davanju primjedbi i prijedloga, nakon čega se prijedlog upućuje vijeću na usvajanje.

Ako se ne prihvati prijedlog za promjenu Statuta, isti se ne može ponovno staviti na dnevni red sjednice Općinskog vijeća, prije isteka šest mjeseci.

Član 122.

O izmjeni i dopuni Statuta, Općinsko vijeće donosi statutarnu odluku.

Komisija za izradu Statuta Općine može podnošenjem prijedloga statutarne odluke predložiti izmjenu i dopunu Statuta, radi usklađivanja Statuta sa zakonom bez prethodne rasprave.

Član 123.

Predlagač prijedloga Statuta i prijedloga statutarne odluke je Statutarno-pravna komisija.

Statut i statutarna odluka donose se dvotrećinskom većinom glasova svih vijećnika u Općinskom vijeću Općine.

XIII JAVNOST RADA I INFORMISANJE

Član 124.

Općina je dužna osigurati javnost rada svojih organa u postupku donošenja odluka te omogućiti građanima da neposredno učestvuju u postupku donošenja odluka i odlučivanju, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Na sjednicama radnih tijela Općinskog vijeća omogućuje se prisustvovanje predstavnicima sredstava javnog informisanja i građanima u skladu sa Poslovníkom Općinskog vijeća.

Član 125.

Općinsko vijeće dužno je upoznati javnost o obavljanju poslova iz svoga djelokruga i izvještavati je o svome radu i radu svojih tijela preko sredstava javnog informisanja, ili na drugi pogodan način.

Član 126.

Transparentnost rada Općine ostvaruje se kroz otvorenost postupka realizacije općinskih propisa i akata, kroz primjenu zakona i drugih propisa te kroz upoznavanja javnosti sa njihovom primjenom.

Transparentnost se obezbjeđuje kroz slobodan pristup informacijama i informisanje javnosti, objavljivanja izvještaja, Budžeta i drugih sadržaja vlastitog informacijskog sistema, informativnog biltena i kroz druge oblike informisanja.

Član 127.

Općina objavljuje donesene propise i akte iz svoje nadležnosti.

Općina neće objaviti ili na drugi način učiniti javno dostupnim propise i akte čije bi objavljivanje bilo u suprotnosti sa zakonom, drugim propisima i aktima Općinskog vijeća, kao ni informacije koje uključuju lične interese koji se odnose na privatnost trećeg lica, osim ako je to opravdano javnim interesima.

XIV ODNOS OPĆINE I GRAĐANA

Član 128.

Općina će organizirati svoj rad i poslovanje tako da građani i pravna lica mogu na jednostavan i djelotvoran način ostvariti svoja ustavom zajamčena prava i zakonom zaštićene interese te ispunjavati građanske dužnosti.

Član 129.

Organ uprave (općinski organ državne službe) mora dopustiti građanima uvid u važeće zakone i druge propise te opća akta Općine.

Sedmični i dnevni raspored radnog vremena i druga pitanja u vezi sa radnim vremenom u općinskom organu državne službe, utvrđuje Općinsko vijeće, o čemu građani moraju biti na prikladan način javno obaviješteni.

XV ODNOS I SARADNJA SA FEDERALNIM I KANTONALNIM VLASTIMA

Član 130.

Općinske i kantonalne vlasti djeluju zajednički na partnerskim osnovama, osim u oblasti administrativnog nadzora koji vrše federalne i kantonalne vlasti u pogledu rada organa Općine.

Član 131.

Općina i Unsko-sanski kanton, međusobno surađuju radi rješavanja pitanja od zajedničkog interesa, a posebno u postupku donošenja zakona i drugih akata koji se neposredno tiču Općine, te u tom smislu Općina daje inicijative, mišljenja i prijedloge ovlaštenim organima.

Inicijative, mišljenja i prijedloge u ime Općine mogu podnositi Općinsko vijeće i Općinski/a načelnik/ca, kao i vijećnici pojedinačno.

Član 132.

Općina je dužna informisati federalne, odnosno kantonalne vlasti o svim pitanjima i problemima značajnim za izvršavanje prenesenih nadležnosti, a naročito o problemima u provođenju utvrđene politike i izvršavanju propisa.

U vršenju povjerenih ovlaštenja i izvršavanju prenesenih poslova Općina je dužna primjenjivati uputstva i smjernice koje dobije od federalnih i kantonalnih vlasti u skladu sa zakonom.

Član 133.

U postupku donošenja propisa, koji se direktno tiču Općine obaveza je federalnih i kantonalnih vlasti da u najvećoj mogućoj mjeri konsultiraju Općinu.

XVI UDRUŽIVANJE I SARADNJA SA DRUGIM OPĆINAMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU

Član 134.

Radi ostvarivanja zajedničkih interesa Općina uspostavlja i održava suradnju sa gradovima i općinama u kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini.

O oblicima i načinu suradnje Općina zaključuje sporazum.

Član 135.

Općina može uspostaviti trajnu prijateljsku suradnju i druge oblike suradnje sa lokalnim i regionalnim jedinicama drugih država u skladu sa općinskom odlukom.

O uspostavljanju suradnje, odnosno sklapanju sporazuma o suradnji te sadržaju i oblicima suradnje odlučuje Općinsko vijeće, pod uslovima utvrđenim zakonom i ovim Statutom.

Član 136.

Općina može odlukom Općinskog vijeća proglasiti prijateljskim pojedini grad u zemlji i inozemstvu zbog njegova doprinosa u uspostavljanju i razvoju međusobnih odnosa kojima se ostvaruje prijateljstvo i potiče se razvoj Općine i države Bosne i Hercegovine.

XVII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 137.

Danom stupanja na snagu ovog statuta prestaje da važi Statut Općine Sanski Most objavljen u Službenom glasniku Općine Sanski Most broj: 06/00 i 02/04.

Član 138.

Općina će uskladiti svoje propise i akte sa ovim Statutom u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog statuta.

Član 139.

Ovaj Statut stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Općine Sanski Most.

Broj: 07- 02-779 /08
Datum, 04.04.2008.god.

Predsjedavajući Općinskog vijeća
Drago Praštalo

